TASDIQLAYMAN
O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i
_____ I.Madatov
2025-yil 14-oktabr

Kattaqo‘rg‘on davlat pedagogika instituti Filologiya va ijtimoiy fanlar fakulteti
60220300-Tarix 2-bosqich yo‘nalishi talabalariga 3-semestr uchun
« Manbashunoslik va tarixshunoslik » fanidan yakuniy nazorat savollari
Imtihon shakli: yozma

Mavzu raqami	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo’ladi	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo’ladi	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremalar, kabi savollardan iborat bo’ladi	4-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo’ladi	5-QISM “QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to’liq anglashga yo’naltiradigan savollardan iborat bo’ladi
1	Tarixiy manba tushunchasining asosiy mazmunini izohlang	Iogann Droyzen manbalarni qanday tamoyillar asosida tasniflagan	Yozma manbalarning asosiy turlari va ularning ahamiyatini bayon eting	Etnografik va og‘zaki manbalarni o‘rganish mezonlarini ochib bering	Rasmiy va shaxsiy xarakterdagi yozma manbalarni farqlang
1	Birlamchi va ikkilamchi manbalarning o‘ziga xos farqlarini yoriting	Ernst Berngeymning manbalar tasnifidagi yondashuvlarini tushuntiring	Moddiy yodgorliklarning tarix fani uchun muhimligini asoslang	Germenevtik yondashuvning matnni tushunishdagi o‘rnini tushuntiring	Tarixiy haqiqatni tiklashda turli manbalarni birgalikda qo’llash zaruriyatini xulosa qiling
2	Manbashunoslik evristikasi tushunchasining ma’nosini ochib bering	Mark Blokning manbani tanqid qilish bo‘yicha g‘oyalarini bayon eting	Asl nusxa va soxta hujjatlarni farqlash qoidalarini tushuntiring	Manbaning tashqi va ichki tahlili qanday amalga oshiriladi	Axborot qidirish jarayonidagi asosiy qiyinchiliklarni tahlil qiling
2	Arxivlar va kutubxona kataloglaridan foydalanish tartibini tushuntiring	Bibliografik manbalar va ularning turlarini qisqacha yoriting	Arxiv hujjatlarini qidirish va ro‘yxatga olish (opis) tartibini yoriting	Qo‘lyozma matnini tiklash (tekstologiya) jarayonini tushuntiring	Manbani to‘laqonli o‘rganish bosqichlarini yakuniy xulosa sifatida bayon eting
3	"Avesto" kitobining yaratilish tarixi va qismlarini yoriting	Gerodotning "Tarix" asarida O‘rta Osiyo qanday tasvirlangan	Qadimgi turk runiy bitiklarining (Kultegin) topilishi va mazmunini bayon eting	Zardushtiylik ta’limoti va jamiyat tuzilishini "Avesto" asosida tushuntiring	"Avesto" va mixxat yozuvlari ma’lumotlarini o‘zaro solishtiring
3	Behistun qoyatosh yozuvlari haqida nimalarni bilasiz	Mug‘ tog‘idan topilgan sug‘dcha hujjatlarning ahamiyatini tushuntiring	Antik mualliflar asarlarida Aleksandr Makedoniyaning yurishlari qanday yoritilgan	Qadimgi Xitoy solnomalarida Markaziy Osiyo qanday tilga olingan	Qadimgi turk bitiklarining davlatchilik tarixidagi o‘rnini baholang
4	Qur’oni karimning jamlanishi va Usmon Mushafini tushuntiring	Imom al-Buxoriyning "Al-Jome` as-sahih" asarining tuzilishini yoriting	Hadislarning ishonchliligini aniqlash qoidalarini tushuntiring	Abu Mansur al-Moturidiyning teologik qarashlarini tushuntiring	Movarounnahr allomalarining ilm-fan rivojiga qo‘shgan hissasini xulosa qiling
4	"As-Sihoh as-sitta" (olti sahih hadis to‘plami) haqida nima bilasiz	Mahmud Zamaxshariyning "Al-Kashshof" tafsirining ahamiyatini bayon eting	Burhoniddin Marg‘inoniyning "Hidoya" asaridagi huquqiy normalarni yoriting	Tasavvuf ta’limoti va uning ilk manbalarini bayon eting	Islomiy manbalarning ma’naviy hayotdagi o‘rnini baholang
5	Sharq qo‘lyozmalarida keng qo‘llanilgan xat turlarini yoriting	Alisher Navoiyning "Vaqfiya" asaridagi asosiy ma’lumotlarni tushuntiring	Qo‘lyozma tayyorlashda xattot, musavvir va sahhofning vazifalarini yoriting	Qo‘lyozma muqovalarini bezash va naqsh solish san’atini bayon eting	Qo‘lyozma kitoblarning madaniy merosdagi o‘rnini xulosa qiling
5	Sharqshunoslik instituti qo‘lyozmalar fondi haqida nima bilasiz	Hirot kitobat maktabi va uning namoyandalarini bayon eting	Sharq qog‘ozi turlari va ularning xususiyatlarini tushuntiring	Qadimiy qo‘lyozmalarni saqlash va restavratsiya qilish qoidalarini yoriting	Temuriylar davri kitobat san’atining ahamiyatini baholang
6	Tabariyning "Tarix ar-rusul va-l-muluk" asari haqida nima bilasiz	Mahmud Qoshg‘ariyning "Devonu lug‘at at-turk" asarini tushuntiring	Abu Rayhon Beruniyning "Osor al-boqiya" asarining mazmunini bayon eting	Abu Ali ibn Sinoning ilmiy risolalarini manba sifatida tushuntiring	IX–XIII asrlar arab-fors manbalarining ilmiy qiymatini xulosa qiling
6	Narshaxiyning "Buxoro tarixi" asari va uning tahrirlarini yoriting	Ibn Fazlonning "Risola"sida qaysi qabilalar hayoti yoritilgan	Nizomulmulkning "Siyosatnoma" asaridagi davlat boshqaruvi g‘oyalarini yoriting	At-Utbiyning "Kitob al-Yaminiy" asarida G‘aznaviylar davri qanday berilgan	"Devonu lug‘at at-turk" asarining etnografik ahamiyatini baholang
7	Nizomiddin Shomiy va Sharafiddin Ali Yazdiyning "Zafarnoma"larini yoriting	Ibn Arabshohning Temur haqidagi asarini va undagi qarashlarni bayon eting	Mirzo Ulug‘bekning "Ziji Ko‘ragoniy" asarini manba sifatida tushuntiring	Hofiz Tugarakiy asarlarida Temuriylar davri qanday tasvirlangan	Sharafiddin Ali Yazdiy va Ibn Arabshoh ma’lumotlarini solishtirib xulosa qiling
7	"Temur tuzuklari"ning topilish tarixi va mazmunini tushuntiring	Zahiriddin Muhammad Boburning "Boburnoma" asarining ahamiyatini yoriting	Temuriylar davri rasmiy yorliqlari va vaqf hujjatlarini bayon eting	Saroy tarixshunosligi va yilnomachilik an’analarini yoriting	"Boburnoma" asarining tarixiy tafakkurdagi o‘rnini baholang
8	Hofiz Tanish Buxoriyning "Abdullanoma" asarini va uning tuzilishini yoriting	Mutribiyning "Tohir ul-axbor" asaridagi adabiy muhitni tushuntiring	XVI–XVII asrlarga oid forsiy va turkiy rasmiy yorliqlarni tushuntiring	Solnomalardagi sanalarni hijriy va milodiy taqvimda tekshirishni bayon eting	Shayboniylar davri siyosiy hayotini "Abdullanoma" asosida xulosa qiling
8	Mahmud ibn Valining "Bahr al-asror" asari haqida nima bilasiz[	Qozizoda Buxoriyning "Muzakkir al-axbob" tazkirasini bayon eting	Xonliklar davri shajara asarlarini o‘rganish tartibini yoriting	Buxoro va Xiva munosabatlari mahalliy solnomalarda qanday berilgan	XVI–XVII asr mahalliy manbalarining iqtisodiy hayotni yoritishini baholang
9	Abulg‘ozi Bahodirxonning "Shajarayi turk" asarini yoriting	Munis Xorazmiyning "Firdovsul-iqbol" asari va uning yozilishini bayon eting	Muhammad Hakimxonning "Muntaxab ut-tavorix" asarini tushuntiring	Xiva saroy tarixchilarining rasmiy yilnomalar tuzish uslublarini yoriting	Munis va Ogahiy asarlari asosida Xiva tarixini xulosa qiling
9	Muhammad Amin Rog‘imiyning "Tarixi Mansuriy" asarini tushuntiring	Ogahiyning tarixiy asarlari va ularning Xiva xonligi uchun o‘rnini yoriting	Fazliy Namanganiyning "Majmuat ush-shuaro" tazkirasini bayon eting	XIX asr boshidagi Qo‘qon va Buxoro diplomatik yozishmalarini tushuntiring	Uch xonlik davri yozma manbalarining tili va xolisligini baholang
10	Entoni Jenkinsonning Buxoroga qilgan safari va yozuvlarini yoriting	P. I. Ichkovning elchilik hisobotlari va ma’lumotnomalarini bayon eting	Yevropa sayyohlarining shaharsozlik va savdo haqidagi yozuvlarini tushuntiring	Arminius Vamberining "Buxoroga sayohat" asarining qiymatini yoriting	Yevropa va rus sayyohlarining yozuvlaridagi mustamlakachilik ruhini xulosa qiling
10	Filipp Yefremovning "Rossiyalik ofitserning safarnomasi"ni tushuntiring	Baron Meyendorfning Buxoroga elchilik safari xotiralarini yoriting	Rossiya elchilarining maxfiy harbiy-topografik xaritalarini bayon eting	G‘arbiy Yevropa arxivlaridagi diplomatik yozishmalarni tushuntiring	Ajnabiy kuzatuvchilar manbalarini mahalliy solnomalar bilan qiyoslab baholang
11	N. Muravyovning Xivaga yuborilgan harbiy-diplomatik missiyasini yoriting	Aleksandr Byornsning "Buxoroga sayohat" asarida Britaniya siyosatini bayon eting	XIX asr 1-yarmidagi elchilik kundaliklari va bayonnomalarini tushuntiring	Harbiy razvedka missiyalari xodimlarining statistik ma’lumotlarini yoriting	Rossiya va Britaniyaning "Katta o‘yin" siyosati shakllanishini xulosa qiling
11	Y. Kanykovning Buxoroga qilgan ekspeditsiyasi hisobotini tushuntiring	I. Vitkevichning Buxoroga yuborilgan maxfiy missiyasi hujjatlarini yoriting	Xonliklar bilan tuzilgan savdo shartnomalari matnlarini bayon eting	Elchilik hisobotlarida mahalliy hokimiyatning ahvoli qanday berilgan	Elchilik materiallaridagi siyosiy subyektivlikni aniqlash va baholashni yoriting
12	"Turkiston viloyatining gazeti" va uning nashr etilishini yoriting	Munavvarqori Abdurashidxonovning darsliklari va "Al-Izoh" jurnalini bayon eting	Turkiston general-gubernatorligi statistika sharhlarini tushuntiring	"Sadoi Turkiston" gazetasida milliy uyg‘onish g‘oyalarining berilishini yoriting	Mustamlaka hujjatlari va jadidlar matbuotini solishtirib xulosa qiling
12	Mahmudxo‘ja Behbudiyning "Samarqand" gazetasi va dramasini tushuntiring	Abdurauf Fitratning "Bayonoti sayyohi hindi" asarining g‘oyasini yoriting	Jadidchilik harakatining dasturiy hujjatlari va matbuotini bayon eting	Mustamlaka ma’muriyatining yer-suv qonunlari arxiv hujjatlarini tushuntiring	Milliy uyg‘onish davri manbalarining ma’rifiy ahamiyatini baholang
13	XIX asr oxirida Turkistonda surat olgan chet el fotograflarini yoriting	Britaniya parlamentining "Blue Books" nashrlaridagi ma’lumotlarni bayon eting	Xorijiy arxiv hujjatlaridagi geografik nomlar transkripsiyasini tushuntiring	Fransiya va Germaniya sharqshunoslarining ilmiy asarlarini yoriting	Xorijiy manbalarning mustamlaka davri tarixini o‘rganishdagi o‘rnini xulosa qiling
13	Turkiya arxivlarida Turkiston tarixiga oid saqlanayotgan hujjatlarni tushuntiring	G‘arbiy Yevropa matbuotida Markaziy Osiyo geopolitikasini yoriting	Chet el diplomatlari va konsullarining maxfiy yozishmalarini bayon eting	Turkistonlik muhojirlarning chet elda chiqargan "Yangi Turkiston" jurnalini tushuntiring	G‘arb va Sharq arxiv materiallarining mahalliy manbalarni to’ldirishini baholang

14	O‘zbekiston Milliy arxivida sovet davri fondlarining tuzilishini yoriting	"Pravda" va "Qizil O‘zbekiston" gazetalarining sovet davridagi rolini bayon eting	Sovet hokimiyatining yer-suv islohoti dekreti hujjatlarini tushuntiring	Qatag‘on qurbonlarini reabilitatsiya qilish jarayoni arxiv hujjatlarini yoriting	Sovet arxiv hujjatlari va xotiralarni solishtirib davr fojialarini xulosa qiling
14	O‘zbekiston Kompartiyasi Markaziy qo‘mitasi arxiv hujjatlarini tushuntiring	1920–1930 yillardagi siyosiy qatag‘on qurbonlarining NKVD tergov ishlarini yoriting	Sanoatlashtirish va jamoalashtirish davri statistik to‘plamlarini bayon eting	Ikkinchi jahon urushi davrida O‘zbekistonning orqa ta’minot hujjatlarini tushuntiring	Sovet mafkurasi hukmron davrdagi tarixiy kitoblarning xolisligini baholang
15	O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va ilk qonunlarini yoriting	Mustaqil O‘zbekistonning xalqaro shartnomalarini bayon eting	Zamonaviy davlat statistika qo‘mitasi to‘plamlari va hisobotlarini tushuntiring	Raqamli arxivlar va internet tarmoqlaridagi rasmiy manbalarni yoriting	Mustaqillik davri rasmiy hujjatlari asosida davlatchilik tiklanishini xulosa qiling
15	Birinchi Prezident Islom Karimovning asarlari va farmonlarini tushuntiring	"O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi"ning manbashunoslik qiymatini yoriting	Mustaqillik davrida maxfiy rejimdan chiqarilgan arxiv hujjatlarini bayon eting	Tarixni xolis yoritish bo‘yicha qabul qilingan davlat dasturlarini tushuntiring	Zamonaviy elektron manbalarning kelajakdagi ilmiy ahamiyatini baholang